
Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

==== Izpitna pola 2 ====

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 3. junij 2013

SPLOŠNA MATURA

Popravljená moderirana različica

IZPITNA POLA 2**Razčlemba izhodiščnega besedila****Splošna navodila**

Polovičnih točk ni.

Kandidat dobi točko za jezik samo, če so vsi odgovori v nalogi **vsebinsko in jezikovno** pravilni. Vsebinsko napačen in jezikovno pravilen odgovor je 0 točk. Če točkovanje v posamezni nalogi ni posebej razčlenjeno (1 + 1 ...), velja pravilo »vse ali nič«. Neupoštevanje navodil (npr. obkrožitev večjega števila odgovorov od predpisanega) se točkuye z 0 točkami.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
1.	1	♦ spada		
	1	Ena od: ♦ naslovnik/besedilo je namenjeno bralcem Dela/Knjževnih listov ♦ kraj objave/besedilo je objavljeno v časopisu Delo/Knjževnih listih/Prirjeno po: Delo, Knjževni listi, ... ♦ avtor besedila je pisec, ki je besedilo objavil v Knjževnih listih/novinar/pisec besedila/pisec članka	Neustrezna rešitev: objavljeno v časopisu	Če podčrta <i>ne spada</i> , se naloga točkuye z 0 točkami.
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
2.	1	♦ <i>Npr.:</i> dnevno aktualni temi/hečem, kar se je zgodilo včeraj/prejšnji dan/o novicah/trenutnih dogodkih	Še sprejemljiva rešitev: vsakodnevnih dogodkih/temi	
	1	♦ <i>Npr.:</i> splošnejšem vprašanju/problemu/hečem, kar vedno velja/kar je vedno zanimivo/aktualno	Še sprejemljiva rešitev: težavah, ki pestijo našo družbo/(podobnostih in) razlikah med novinarstvom in literaturo/posebni/splošni/specifični temi/določeni stroki	
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
3.1.	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ O razlikah in podobnostih/stičiščih med literaturo in novinarstvom 		
3.2.	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ naslov ♦ fotografija/slika/fotografsko gradivo ♦ mednaslovi/-a ♦ uvodni odstavek/sinopsis 	<p>Neustrezna rešitev: nebesedni dodatki</p> <p>Še sprejemljiva rešitev: naslovljeni odstavki</p> <p>Še sprejemljiva rešitev: podnaslov/ U/uvod</p>	<p>2 pravilna odgovora – 1 točka,</p> <p>3 pravilni odgovori – 2 točki,</p> <p>4 pravilni odgovori – 3 točke.</p>
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
4.	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Kaj povezuje novinarstvo/novinarje in pisanje književnosti/pisanje literature/pisatelj/literate?/ Skupne točke/stičišča novinarstva in literarnega ustvarjanja/O podobnostih med novinarstvom in literaturo/Pisanje povezuje novinarje in literate 		<p>Z 1 točko ocenimo rešitve, npr.: Pisanje kot izraz splošne človekove potrebe/Pisanje je nuja</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
5.	2	♦ Č		
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
6.	4	Novinar ♦ Omejujejo ga kodeksi/zavezan je etičnosti/objektivnosti./ nesvoboden/manj svoboden ♦ Novinar postane kaj drugega/piarovec. ♦ Novinar je predstavnik potrebne družbene institucije/četrte veje oblasti/strokovnjak ...	Literat ♦ Je svoboden/nima ne lastnikov ne kodeksov/omejujejo ga le družbene okoliščine/čas. ♦ Piše še naprej. ♦ Literat je samo umetnik, posameznik./Poustvarja življenje.	2, 3 pravilni vpisi 1 točka, 4 pravilni vpisi 2 točki, 5 pravilnih vpisov 3 točke, 6 pravilnih vpisov 4 točke.
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev: Novinar večje Literat manjše	Dodatna navodila
7.	1	♦ A		
	1	♦ Č		
Skupaj	2			
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
8.	4	Dve od: ♦ A Za pisanje <u>ne</u> moremo tako kot za sporazumevanje <u>reči</u> , da je izvima človekova potreba. ♦ B <u>Ne</u> pisatelj in <u>ne</u> novinarji <u>uspešnosti</u> svojega pisanja <u>ne</u> merijo po številu bralcev. ♦ C Veliko staromodnih pisateljev <u>ne</u> jemlje resno <u>svojega</u> <u>umetniškega poslanstva</u> . ♦ Č <u>Uspešnemu novinarju se ni treba že roditi nadarjen za novinarsko pisanje./Ni potrebno, da se uspešen novinar že rodi nadarjen.</u> ♦ D Novinarju si ni treba prizadevati za objektivno prikazovanje dogodkov, stanj in ljudi. ♦ E Novinarstvo <u>noče</u> oblikovati <u>resničnosti</u> in <u>ne želi</u> upoštevati <u>samo stvarnih dejstev</u> .	Še sprejemljiva rešitev: Niti / .../ niti Neustrezna rešitev: Tako za pisatelje kot za novinarje Še sprejemljiva rešitev: Uspešnemu novinarju se ni potrebno že roditi nadarjen za novinarsko pisanje.	1 + 1 točka za vsako pravilno znikano in pravopisno urejeno trditev iz 7. naloge.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
9.	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ <i>Po smislu, npr.:</i> V stvarnosti resnega novinarstva in resne literature ni veliko, a sta vredna več kot druge vrste. /Pisec ju ceni/se mu zdita vrednota/meni, da bi si morali prizadevati zanj, čeprav v resničnem svetu ne prevladujeta./Pisec besedila meni, da v realnosti ne prevladuje ne resno novinarstvo ne resna literatura, a upa, da to vseeno ostaja nekakšen ideal. 	<p><i>Še sprejemljiva rešitev:</i> Resna literatura in resno novinarstvo bi morala biti vodilo literatom in novinarjem.</p> <p><i>Delna rešitev:</i> Pisec upa, da sta resno novinarstvo in resna literatura še vedno nekakšen ideal. – <i>1 točka za vsebino</i></p>	Do 2 točki za vsebinsko ustrezen odgovor, ki opredeljuje piščevo sodbo o njunem položaju v stvarnosti in njegovo vrednotenje obeh resnih vrst pisanja, 1 točka za jezikovno pravilnost odgovora, če je za vsebino kandidat dobil vsaj 1 točko.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
10.1.	2	♦ B		
10.2.	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ izhajali ♦ eno ♦ prevladujoče/v (realnosti) 	Še sprejemljiva rešitev: ishajali	1 + 1 + 1
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
11.	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ umetnost/vrsta umetnosti ♦ je človeku položena v zibko/je prirojena/je ne moreš pridobiti in privzgojiti v šoli/se je ne moreš naučiti/ki zahteva nadarjenost/talent ♦ veščina/spretnost ♦ ima primese poslanstva za višje družbene cilje/se je/jo je mogoče naučiti/se je da naučiti/priučiti 	<p><i>Še sprejemljiva rešitev:</i> besedna umetnost</p>	2 pravilna vpisa – 1 točka, 3 pravilni vpisi – 2 točki, 4 pravilni vpisi – 3 točke.

Naloga	Točke	Rešitev				Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
12.1.	1	♦ novinar pisatelj					
12.2.	3	Izpeljanki ♦ (se) norčujejo/norčevati se, resno	Sestavljenka ♦ nekateri/nemalo	Zloženka ♦ staromodnih/staromodnen	Sklop ♦ nemalo		2, 3 pravilne rešitve – 1 točka, 4 pravilne rešitve – 2 točki, 5 pravilnih rešitev – 3 točke.
12.3.	4	♦ pisati k (čemu)/zraven/ob ♦ ta/fisti, ki/kdor (poklicno) piše/pisari ♦ ta/fisti, ki/kdor slabo piše/pisuni/slab pisec ♦ tak/takšen, ki zna pisati (in brati)/je zmožen pisati				Še sprejemljiva rešitev: naknadno/dodatno pisati/pisati poleg	1 + 1 + 1 + 1
Skupaj	8						

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
13.	3	♦ Č ♦ D ♦ E ♦ B ♦ F		2, 3 pravilne povezave – 1 točka, 4 povezave – 2 točki, 5 povezav – 3 točke.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
14.1.	3	Prevzeti izraz ♦ biografijah/biografija ♦ avtobiografijah/avtobiografija	Sopomenski domači izraz ♦ življenjepisih/življenjepis ♦ lastnih življenjepisih/lastni življenjepis	1 točka za izpis obeh prevzetih izrazov, 1 + 1 točka za navedbo ustreznega sopomenskega domačega izraza.
14.2.	2	♦ termina ♦ natančnosti		1 + 1
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
15.1.	2	♦ (se) je mogoče/možno/(se) (je) lahko/moreš/(se) je moč ♦ ceni/(se mu) zdijo pomembne/poudarja/(mu) je mar za/upošteva/(mu) kaj pomeni/gleda (na)		1 + 1
15.2.	1	♦ če časopisi kaj daste na take reči		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
16.	2	♦ načeloma/načelno/praviloma	Še sprejemljiva rešitev: prvotno	

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
17.	1	♦ pogojnik/pogojni naklon/pogojni		
	2	♦ Novinarstvo je v principu etično.		Po 1 + 1 točka za vsako pravilno preoblikovano in jezikovno pravilno poved.
	2	♦ Novinarstvo(,) bodi v principu etično./!		
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
18.1.	1	♦ Večinoma vsi dobri časopisi.		
18.2.	6	♦ DA ♦ NE ♦ NE ♦ NE ♦ DA ♦ NE		1 + 1 + 1 + 1 + 1 + 1
Skupaj	7			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
19.	3	♦ Pravila tega kodeksa, ki ga pri dobrih časopisih v glavnem spoštujejo, pravijo: »V novinarstvu ne smeš povzdigovati zločina ali buditi nizkih nagonov, moraš pa razkrivati resnico.« /»V novinarstvu ne smeš povzdigovati zločina ali buditi nizkih nagonov, moraš pa razkrivati resnico,« pravijo pravila tega kodeksa, ki ga pri dobrih časopisih v glavnem spoštujejo.	<p>Še sprejemljiva rešitev: V novinarstvu pri dobrih časopisih v glavnem spoštujejo pravila kodeksa, ki pravijo: »Ne povzdiguj zločina in ne budi nizkih nagonov, temveč razkrivaj resnico.«</p> <p>Neustrezna rešitev: Pisec je povedal: »V novinarstvu pri dobrih časopisih ...«</p>	<p>1 točka za ustrezen spremni stavek + 1 točka za ustrezen dobesedni navedek + 1 točka za jezikovno pravilnost povedi. Spremni stavek je možno skrajšati, npr.: V novinarstvu pravila kodeksa zapovedujejo ...</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
20.	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ (Torej) tako novinar kot literat ♦ Eden in drugi ♦ Literatura ♦ avtor sam ♦ novinarstvo 		2, 3 pravilne podčrtave – 1 točka, 4 pravilne podčrtave – 2 točki, 5 pravih podčrtav – 3 točke.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
21.	2	♦ Torej tako novinar kot literat do neke mere pišeta, ker je (to) (zanju) nujno/nuja.		1 + 1 točka za vsako ustrezno preoblikovano in jezikovno pravilno poved.
	2	♦ Če ne bi bilo/imeli literature, bi vedeli o sebi in o drugih veliko manj./Če bi bili brez literature, .../O sebi in drugih bi vedeli veliko manj, če ne bi bilo literature.		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
22.	4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ protivno/(in) ločno ♦ protivno ♦ posledično ♦ pogojno ♦ pojasnjevalno ♦ posledično ♦ protivno ♦ vzročno 	<p>Še sprejemljiva rešitev:</p> <p>nasprotje/(in) izbira nasprotje posledica pogoj pojasnilo/pojasnjevanje posledica nasprotje vzrok</p>	2, 3 pravilno določena razmerja – 1 točka, 4, 5 pravilno določenih razmerij – 2 točki, 6, 7 pravilno določenih razmerij – 3 točke, 8 pravilno določenih razmerij – 4 točke.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
23.1.	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ torej ♦ sklepalno/sklep 		1 + 1
23.2.	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Literat je bolj predan svojemu početju, saj piše naprej, (tudi) če bralcev/jih zmanjka, novinar pa pogosto postane kaj drugega./Literat je bolj predan svojemu početju, saj novinar pogosto postane kaj drugega, če bralcev/jih zmanjka, literat pa piše naprej. 	<ul style="list-style-type: none"> Še sprejemljiva rešitev: Če bralcev/jih zmanjka, novinar pogosto postane kaj drugega, literat pa piše naprej, saj je bolj predan svojemu početju. 	2 točki za ustrezno preoblikovano poved, 1 točka za jezikovno pravilnost pomensko ustrezne povedi. Če kandidat pri pretvorbi izpusti/doda kako besedo, ne dobi točke za jezikovno pravilnost.
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
24.	4	<ul style="list-style-type: none"> Naveznik iz odlomka besedila ♦ jih ♦ umetniki ♦ književnik ♦ mojstrov peresa 		Vsaka pravilna vrstica – 1 točka. Napačna rešitev v isti vrstici izniči pravilno.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
25.	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ C ♦ A ♦ Č 		1 + 1 + 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
26.	1	♦ komentar		
	3	<p>Po smislu, npr.: Besedilo je komentar, saj</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ se pisec v njem razodeva/je subjektivno, ♦ pisec predstavi svoje razmišljanje o širšem družbenem problemu; ♦ problem predstavi z različnih vidikov/temo razvija na različne načine; ♦ razmišlja tudi o vzrokih za sedanji položaj in o vplivu obeh dejavnosti; ♦ se sklicuje na novinarske kodekse, splošno veljavna prepričanja ... 		1 + 1 točka za navedbo dveh značilnosti, če je podčrtan <i>komentar</i> , 1 točka za jezikovno pravilnost odgovora, če za vsebino dobi vsaj 1 točko.
Skupaj	4		Še sprejemljiva rešitev: besedilo je publicistično	

Naloga**27.****Primer besedila**

Anja Hribar

Ljubljanska 45

1230 Domžale

Domžale, 25. maj 2013

Časopisna hiša Jutro

Celovška 124

1000 Ljubljana

PROŠNJA ZA ZAPOSILITEV

Spoštovani!

Sem Anja Hribar in sem pravkar uspešno zaključila študij novinarstva. Med študijem sem pridobila potrebno teoretično znanje, a da bi postala novinarka, potrebujem še veliko izkušenj. Ker lahko primerne izkušnje pridobim le v ugledni novinarski hiši, vas prosim za zaposlitev pri vašem časopisu.

Kot novinarka sem se doslej že preizkusila, najprej pri študentskih časopisih, v zadnjih letih študija pa tudi kot vaša honorarna sodelavka. Ker me prav posebej zanima zunanja politika, sem se posvetila tudi učenju jezikov. Poleg angleščine in nemščine, ki sem se ju učila v šoli, sem opravila še tečajje španščine in ruščine.

Želim si postati dobra novinarka, ki ne podlega senzacionalnosti, ampak je pri svojem pisanju zavezana objektivnosti in etiki ter ima čut za širša družbena vprašanja. Ob sodelovanju z vašo hišo bi mi to veliko lažje uspelo.

Upam, da boste moji prošnji ugodili, ter vas lepo pozdravljam.

Anja Hribar

Naloga	Točke	Merila	Dodatna navodila
27.	do 2	♦ naslov sporočevalca, naslovnika, kraj in datum pisanja/glava	2 točki za vse popolne elemente na ustreznem mestu, 1 točka za 2 popolna elementa na ustreznem mestu.
Zgradba	1	♦ poimenovanje besedilne vrste	
	1	♦ spoštljiv nagovor in (vjudnostni) zaključek	
	1	♦ podpis	
	1	♦ obseg	120–150, odmik največ 15 besed.
Skupaj	6		
Vsebina	do 3	♦ predstavitev okoliščin pisanja (kdo piše, kdaj /po diplomi/ in zakaj piše)	
	1	♦ pojasnilo izbire časopisne hiše (npr. ker je ugledna novinarska hiša, spoštuje novinarski kodeks, mlademu novinarju omogoča oblikovanje v dobrega novinarja, ker je tam že delala)	
	do 2	♦ razlaga usposobljenosti za novinarsko delo (npr. izkušnje, dober študijski uspeh, uspehi pri pisanju besedil, posebno zanimanje za določena področja)	
	do 2	♦ predstavitev pogleda na »dobro novinarstvo« (zavezanost objektivnosti, novinarski etiki, neodvisnost od lastnika medijev ipd.)	
Skupaj	8		
Slogovna ustreznost	do 4		Za vsako vrsto neustreznosti odštejemo 1 točko do 0 točk. Če osrednji del besedila ne dosega 60 besed, slogovno ustreznost točkujemo z do 2 točkama.
Skupaj	4		
Jezikovna pravilnost	do 5		Za vsako napako odštejemo 1 točko do 0 točk. Če osrednji del besedila ne dosega 60 besed, jezikovno pravilnost točkujemo z do 2 točkama.
Skupaj	5		
Skupaj	23		

Skupno število točk izpitne pole 2: 120